

Distincțiile au onorat acele spectacole de înaltă ținută, bazate pe o concepție originală innoitoare, în stare să recreeze scenic universul piesei, susținind demersul scriitoricesc prin mijloace expresive. În rindul realizărilor scenice de vîrf, ale festivalului, s-au situat, pe bună dreptate, montările care au marcat, deopotrivă, amprenta regizorală și omogenitate în toate sectoarele reprezentației, un solidar joc de echipă și fantezie scenică. Întîlnirea de la Timișoara a reconfirmat valoarea unor actori care, în strînsă colaborare cu regizorii, au realizat performanțe profesionale, unele situate sub semnul antologicului.

În concluzii, au fost amendate spectacolele neutre, amorfе, lipsite de idei, care au dezvăluit incompatibilitatea dintre rutina interpretării, și nevoia de inovare a teatrului modern. Am regretat absența din festival al unor reputați directori de scenă: Horea Popescu, Dinu Cernescu, Valeriu Moisescu, Harag György, George Teodorescu, cînda „campioni” în decadele dramaturgiei originale. Opinia generală a fost însă că piesa românească are un potențial de teatralitate valoros, puțin genera reprezentații strălucite, capabile să concureze cu cele mai bune piese din repertoriul contemporan universal.

În dorința de a cunoaște și schimbul de mîine al autorilor dramatici, programul de la Timișoara a cuprins și un *cenacлу de dramaturgie*. Actorii Teatrului Național din Timișoara, sub îndrumarea regizorilor Ioan Ieremia și Emil Reus, au dat viață, printr-o lectură artistică, pieselor scurte scrise de doi tineri și talentați dramaturgi: Eugen Lumezia-

nu (*Petreteri duminicale*) și Mircea Săndulescu (*Scene de vinătoare intreruptă*). Dramaturgi — printre care Dumitru Solomon, Romulus Guga, Theodor Mănescu, Paul Cornel Chitic, — și alți participanți, au purtat discuții fertile asupra mesajului, a rezonanței lui politice și civice, precum și a construcției dramatice, a procedeelelor teatrale și a tehnicilor specifice de materializare artistică a ideilor. În acest context, s-a pus și problema promovării debutanților în repertoriul teatrelor, precum și, în general, a valorificării scenice a unor piese publicate aparținînd unor autori consacrați.

Colocviul final, cu tema „Funcția militanță a dramaturgiei românești actuale”, s-a bizuit pe trei comunicări (*Parabola, în literatura dramatică contemporană* de Ileana Berlogea; *Viața, după sărbători* de Cornel Ungureanu; *Dimensiunea politică a teatrului contemporan* de Natalia Stancu), care au făcut ca discuțiile să se axeze pe aspecte concrete și semnificative ale creației dramaturgice și ale relației dintre text și spectacol.

Reuniunea de la Timișoara a fost întregită și de alte acțiuni: vizite la două întreprinderi („Electrotimiș” și „Electromotor”) și la universitate, convorbiri cu oameni ai muncii și cu studenți, schimburi de experiență între profesioniști și amatori, cu prilejul cărora au fost formulate pertinente opinii despre teatru și dramaturgie.

Se cuvine să semnalăm faptul că această manifestare a beneficiat de sprijinul neprecupețit al organelor locale de partid și de stat.

Valeria DUCEA

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

La mulți ani!, urează FAIMA tuturor cititorilor și tuturor colaboratorilor, din partea redactorilor revistei „Teatrul”. ● Ultima lună a anului se arată bogată în evenimente. Printre altele, două colective teatrale au noi directori: Teatrul „Victor Ion Popa”, din Birlad, este condus acum de Vasile Mălinescu, statornic slujitor al acestui colectiv, pînă mai ieri secretar literar. Teatrul de păpuși din Cluj-Napoca are, în fruntea lui, pe Nicoleta Brad. Le urîm spor la muncă, seriozitate și

statornicie, celor investiți cu această funcție! Acum, Teatrele „Bulandra” și de Comedie așteaptă să le vină rîndul! ● De la Vasile Mălinescu aflăm că Teatrul „Victor Ion Popa” și-a sărbătorit a douăzeci și cincea aniversare de la înființare, prilej cu care a prezentat premiera Ciuta de Victor Ion Popa, în regia lui Cristian Nacu, scenografia Adrianei Raicu-Petre, și cu Marina Maican-Velcescu, în rolul principal. Tot aici se repetă Alexandru Lăpușeanu de Virgil Stoensescu, după

Costache Negruzzi, în regia lui Constantin Dinischiotu și scenografia Ruxandrei Birsan. Caldele noastre felicitări și urări de bine vrednicului colectiv birlădean, cu prilejul sărbătorii sale. ● În orașul Săveni, din județul Botoșani, s-a desfășurat, la sfîrșitul lunii noiembrie, a cincea ediție a Festivalului-concurs de teatru scurt „Mihail Sorbul”, la care au participat echipe de amatori din județele Botoșani, Bacău, Neamț și Vaslui. ●

Scrierea lui Alexandru Sever amintește, prin bogăția documentară, prin metodă, prin adâncimea meditației filozofice asupra istoriei, prin calitatea replicii, o altă operă excepțională a literaturii noastre moderne: **Danton** al lui Camil Petrescu. Scrisă oarecum în alt registru, dar păstrând aceeași finalitate estetică. Lucrarea lui Sever apasă asupra aspectelor negre, antiumane, ale politicii extremist-reacționare, care se instăpânește prin teroare; aceasta, spre deosebire de drama lui Camil Petrescu, care valorifică sensurile, direcțiile și problematica unei revoluții democratice.

Metoda politică a lui Hitler — și a hitlerismului — de a guverna se baza pe stîmirea echivocului și confuziei, iar teroarea era, la el, și instrument, și expresie a urii față de om; dar și revers al orgoliului puterii, ce se autosatisfăce și se exercită nestingherit de vreo normă sau lege morală. Așa ajunge „eroul”, într-adevăr, dincolo de bine și rău, dar în rîndul monștrilor. O asemenea personalitate monstruoasă, Al. Sever o prezintă, cum am spus, utilizînd documentele vremii și cronicii, iar pe planul artei, mijloacele realismului. Minuția documentară duce, ca și la Camil Petrescu, și după expresia acestuia, nu atît la o dramă istorică, cît la o reconstituire dramatică a istoriei, în

care personajele apar grotești prin însăși firea lor; sau, mai bine zis, sînt ele însele, ca prototipuri, niște personaje dintr-o dramă a vieții.

Am putea socoti scriitura lui Sever, ca o încercare de a reconcilia realismul și expresionismul într-o sinteză nouă; nu ne putem pronunța, însă, asupra reușitei ei după lectura cîtorva fragmente, deși acestea au fost de natură să sugereze valoarea — și literară, și politică — a întregii lucrări. Socolim că, din același motiv, opiniile formulate de unii vorbitori (Eugen Șerbănescu, Eugenia Busuioceanu și alții) au fost oarecum îndreptățite. După cum socotim ca legitimă, atitudinea de prudentă evaluare estetică a lui Radu Albala, pentru care Hitler al lui Al. Sever, așa cum a fost, fragmentar, prezentat, pare că-și proiectează conturul în linia cu totul originală, deosebite de cele în care Brecht l-a conceput pe Arturo Ui, iar Chaplin, pe Dictatorul său. Girul valorii a fost acordat, însă, fără rezerve, de către președintele cenaclului, Radu Popescu, care a avut șansa unei lecturi integrale și care, în cuvîntul de deschidere a lucrărilor Cenaclului, și-a exprimat convingerea că, prin **Noaptea e parohia mea**, ne aflăm în fața unei piese de importanță universală.

C.R.M.

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Următoarele premiere ale Teatrului Național din Craiova (care a prezentat pînă acum Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă de Horia Lovinescu și Hoțul de vulturi de D. R. Popescu) sînt tot două piese românești actuale: Ordinatorul de Paul Everac, în regia Valentiniei Balogh, și Anticamera de Mihai Dușescu, în regia Getei Tomescu. Iată un Teatru Național care, după o bună tradiție, își onorează titulatura, cel puțin în ceea ce privește dramaturgia originală. ● De la Botoșani aflăm că Teatrul „Mihai Eminescu“ a omagiat memoria lui Nicolae Iorga, prezentînd

spectacolul-lectură Noaptea ultimelor gînduri de Virgil Stoenescu. ● Ce e nou la Petroșani? După ce a prezentat În căutarea sensului pierdut de Ion Băieșu, Teatrul „Valea Jiului“, care, între timp, a pierdut trei regizori și cîțiva tineri actori, își caută sensul, și prezintă publicului Misterioasa convorbire telefonică de Virgil Stoenescu, în regia lui Constantin Dinischiotu și scenografia lui Mugur Pascu, și Tache, Ianke și Cadîr de Victor Ion Popa, în regia lui Marcel Șoma și scenografia lui Nicolae Gheorghe și Marcel Șoma. ● Am citit în „Scînteia“ din 7 decembrie 1980 o notă intitulată Comentarii

la afișul teatral și semnată de Natalia Stancu, în care se analizează frecvența programării piesei românești în repertoriul săptămînal. Rezultă că, cităm, „în ansamblu, pe scenele Capitalei domină piesele străine și reprezentațiile cu asemenea piese“.

Foarte interesantele observații cuprinse în această notă cu puternice accente critice ne-au sugerat o analiză mai profundă a situației semnificate, pe care o vom publica, la rîndul nostru, cît de curînd. Incluzînd, de bună seamă, și spectacolele prezentate de teatrele Capitalei în turnee și deplasări. ●

VIITORUL ROL

CRISTINA DELEANU

Repartizată la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași, Cristina Deleanu și-a cizelat minuțios talentul, interpretând cu precădere roluri din dramaturgia contemporană românească. Din 1968, numele ei apare pe afișele Teatrului „Ion Vasilescu” din București, în peste treizeci de roluri, dintre care amintim : Sinziana (*Viața, o comedie!*, după Alecsandri, de Al. Popovici), Muchi (*Siciliana* de Aurel Baranga), Magda Deleanu (*Cind revolverele tac* de Tudor Negoiță), Pacienta 41 (*Eu sînt tatăl copiilor* de Angela Bocancea), Camelia Străcșineanu (*Piatră la rinichi* de Paul Everac), Izabella de Guzman (*Capete pătrate, capete fuguite* de B. Brecht), Doamna Ford (*Nevestele vesele din Windsor* de Shakespeare).

„Pe fundalul unei vii și — cred eu — justificate bucurii profesionale, în miezul unui «sezon plin», prilejul de a exprima unele gânduri legate de cristalizarea viitorului rol îmi face mare plăcere. De ce

spun «sezon plin»: am și avut două premiere, de facturi diferite — colajul *De ce nu cade soarele?* de Al. Stark și *Jumătătea mea e întreagă* de Angela Bocancea. Apoi, recitalul de poezie *Cine strică dragostea...*, înregistrat la radio, și transmis, de curînd, în emisiunea „Miorița”. De mare importanță pentru biografia mea profesională a fost rolul interpretat alături de Ion Caramitru, în piesa *La musica* de Marguerite Duras, la televiziune. În sfîrșit, după aproape două decenii de teatru, am debutat în film (*Destine romantice*).

Dar să revin la viitorul rol : Ruja, una dintre cele opt femei din piesa *Casa femeilor*, a scriitoarei poloneze Zsafia Nalkowska, valoroasă povestitoare și romanțieră din perioada interbelică.

Cu minuție analitică, cu o feminină înțelegere a sufletului femeii, autoarea se apleacă asupra citorva destine. Personajele sînt legate, prin rudenie, dar diferențiate prin vîrstă, caracter, temperament, capacitate de înțelegere, prin stări și sentimente ; laolaltă, alcătuiesc o mică lume, a cărei explorare conferă piesei profunzime, complexitate și adevăr. Fiecărei interprete, i se oferă tentația descifrării unei partituri de sine stătătoare ; dar valoarea piesei constă în aceea că nu rămîne la dimensiunile mărunte și la tonul intimist al confidenței, reușind, prin arta compozițională pe care o vădește autoarea, să se ridice la nivelul definirii unor trăiri general-umane, vorbind deopotrivă despre vîrsta sentimentelor și despre sentimentele vîrstelor.

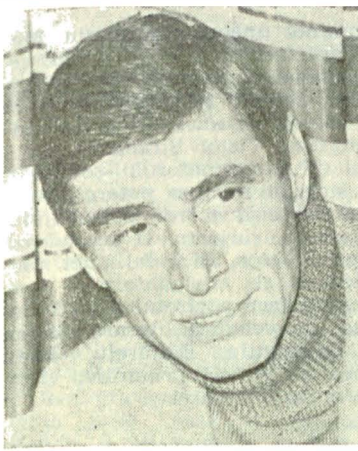
Ruja — are accente comune «familiei», dar și particularități, se manifestă, ca o voce distinctă, cu rezonanță proprie, într-un cor ce cîntă, în aparență, la unison. De aci, dificultăți inerente, care fac farmecul elaborării unui rol ; mă «măsoar» cu ele, sprijinindu-mă pe certitudinea pe care ți-o dă o baghetă dirijorală sigură și competentă (Sorana Coroamă-Stanca) și pe colaborarea cu «coechipierele».

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

● Noi apariții editoriale, demne de interes : volumul de teatru comentat „5 lumi ca spectacol” de Mihnea Gheorghiu și volumul de critică „Autori și spectacole” de Marius Robescu, ambele în Editura Eminescu. ● La Bacău, a avut loc premiera piesei D-ale carnavalului de I. L. Ca-

ragiale, în regia lui Mircea Cornișteanu. Cu aceasta, regizorul craiovean se poate lăuda că a montat toate piesele marelui nostru clasic. ● Tot de la Bacău, aflăm că aici se află în pregătire comedia Sosesec deseară de Tudor Mușatescu, în regia lui I. G. Russu, iar la sala Studio, piesa De ce dormi,

iubito? de dramaturgul belgian Jos Vandelloo, în regia lui Sassy Brahim. ● Păpușarii tomitani au prezentat o originală premieră cu *Metamorfoze de Ovidiu*, în regia lui Cristian Pepino, și scenografia Eugeniei Tărășescu-Jianu. ● Tot pe tărîmul mării, la Teatrul Dramatic conștanțean, a avut loc premiera

VIITORUL ROL

MITICĂ POPESCU

Mitică Popescu, actor din promoția '67, afirmat cu strălucire la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, face parte, din 1973, din colectivul Teatrului Mic. A jucat roluri grele, dar și roluri mici, cărora le-a dat semnificație și valoare prin autenticitate și forța talentului său. În această stagiune, Mitică Popescu poate fi văzut pe scenele Teatrului Mic și Teatrului Foarte Mic, în spectacole care au făcut carieră: *Pluralul englezesc* de Allan Ayckbourn (Sidney); *Emigranții* de Sławomir Mrożek (XX); *Nebuna din Chaillot* de Jean Giraudoux (Peticearul); *Nu sînt Turnul Eiffel* de Ecaterina Oproiu (Bătrînul domn); *Să îmbrăcăm pe cei goi* de Luigi Pirandello (Lodovico Notta); *Evl mediu întimplător* de Romulus Guga (Ioachim); *O șansă pentru fiecare* de Radu F. Alexandru (Funcționarul) ș.a. Mitică Popescu a apărut și în rolul Năiță Lucian din filmul *Vinătoare de vulpi*, după romanul *Niște țărani* de Dinu

Săraru, în regia lui Mircea Daneliuc. Pentru micul ecran, lucrează la serialul *Lumini și umbre*, de Titus Popovici, în regia lui Andrei Blaier și Mihai Constantinescu.

Viitorul său rol: Samuil Mușă, din noua scriere dramatică a lui Paul Cornel Chitic: *Miriiala*, piesă care se repetă în regia lui Cristian Hadjiculea și în decorul lui Vittorio Holtier.

„Acum, cînd stăm de vorbă, mă gîndesc încă la un alt rol care nu mai e „viitor”: sînt preocupat, aproape obsedat de Koroviev din *Maestrul și Margareta* de Bulgakov. Viitorul rol îmi dă prilejul să mă reîntîlnesc cu scrisul lui Paul Cornel Chitic, de data aceasta într-o piesă de actualitate; în urmă cu ani, la Piatra Neamț, am jucat rolul Episcopului în *Cronica personală a lui Laonic*.

Samuil Mușă, personajul pe care îl voi juca în *Miriiala*, este, ca să-l citez tot pe Chitic, „Mușă, cel strîns cu ușa”! Fiindcă Mușă, om curajos, care spune cîstit și răspicat adevărul, ori de cîte ori are ocazia s-o facă, deranjează oportunismul, mediocritatea celor din jurul său.

Preocupat de mari probleme sociale, Samuil Mușă aspiră la idealul socialist. Muncitor pasionat, îndrăzneț, el luptă împotriva minciunii, a lipsei de scrupule, a lichelismului; e un fel de frate gemă al lui Spiridon Biserică «Mielul turbat». Noul meu rol completează galeria personajelor ce aduc pe scenă frămîntările reale ale contemporanilor noștri, și reprezintă năzuințele noastre, spre bine și frumos.

Socotesc piesa ca un eveniment pentru teatru; totodată, mă bucură faptul că voi lucra cu Cristian Hadjiculea, un regizor care va avea un cuvînt greu de spus în regia românească. Dorința mea și a întregii echipe este ca acest spectacol să se înscrie în programul cultural și politic prin care Teatrul Mic tinde să-și formeze publicul”.

Maria MARIN

telex-., teatrul“●telex-., teatrul“●telex-., teatrul“

comediei *Răzbuarea de Alexander Fredro*, în regia actorului Lucian Iancu și scenografia Eugeniei Tărășescu-Jianu. Lucian Iancu joacă și unul dintre rolurile principale, *Pa-harnicul Rastusiewicz*. ● De pe litoral, în nordul țării: la *Baia Mare* se repetă Anchetă asupra unui tînăr care nu a făcut nimic de *Adrian Dohotaru*,

în regia tînărului Radu Dinulescu, și scenografia la fel de tînărului Florian Harafim, și Mobilă și durere de Teodor Mazilu, în regia Magdei Bordeianu și scenografia Doinei Levința. ● Sergiu Savin este regizorul spectacolului orădean *Rechizitoriul de dramaturgul turc Tildirim Keskin*. ● Și acum, spre amuzamentul dumneavoaș-

tră, citez, exact, dintr-un anunț al Teatrului Mic, publicat în „România liberă” din 1 decembrie 1980: „Teatrul Mic anunță premiera piesei *Maestrul și Margareta* de Mihail Bulgakov. Dramatizare după un roman de Mihaela Tonitza-Iordache și Cătălina Buzoianu”. Bună, nu?

FAIMA